

KIRJALLINEN KYSYMYS 7/2011 vp

Itsenäisen Suomen synnyn merkkivuosien 1917—1920 satavuotismuistojuhlan valmistelu

Eduskunnan puhemiehelle

Vuosina 2017—2020 vietämme itsenäisen Suomen valtion syntyyn vaikuttaneiden tapahtumien satavuotismuistoa. Suomen itsenäistymiseen johtaneen kehityksen lisäksi tulee kuluneeksi sata vuotta vuoden 1918 vapaussodasta, vallankumouksesta ja sisällissodasta, hallitusmuodon hyväksymisestä vuonna 1919 sekä Tarton rauhasta vuonna 1920.

Vuoden 1918 tapahtumien 90-vuotismuistojuhlan viettäminen osoittautui valtiovallalle ongelmalliseksi vuonna 2008. Ainoaksi valtiovalan järjestämäksi muistotilaisuudeksi jäi valtioneuvoston kanslian ja Päivälehdessä säätöjen pienimuotoinen seminaari "Tasavallan ja sovinnon puolesta" toukokuun alussa, jolloin muistettiin sitä, että senaatti — maan laillinen hallitus — saattoi kapinan jälkeen kokoontua.

Kansalaisjärjestöt järjestivät sen sijaan vuonna 2008 lukuisia muistotilaisuuksia. Niistä suurin oli Finlandia-talolla 16 päivänä toukokuuta järjestetty vapaussodan päättymisen 90-vuotismuistojuhla. Sen arvovaltaiseen kutsuvierasjoukkoon lukeutui muun muassa eduskunnan silloinen puhemies, joka esitti valtiovallan tervehdysten.

Itsenäistymisvaiheen satavuotismuisto on kansakunnalle hyvin tärkeä, minkä vuoksi merkkivuosiin on alettava valmistautua hyvissä ajoin. Tapahtumien muistaminen ja niiden merkityksen pohtiminen olisi tarkoituksenmukaista koota useamman vuoden tapahtumakokonaisuudeksi. Tällöin eri koti- ja ulkomaisia näkökulmia voitaisiin valaista riittävän monipuolisesti.

Käypä toimintatapa voisi olla vastaava, jota käytettiin vuosien 1808—1809 muistamisen yhteydessä. Tuolloin valtiovalta järjesti muutamia suur tapahtumia, joiden lisäksi kansalaisyhteiskunta järjesti eri puolilla maata lähes 300 tapahtumaa. Kokonaisuuden koordinoinnista vastasi valtioneuvoston kanslia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten valtioneuvosto aikoo valmistella itsenäisen Suomen synnyn merkkivuosien 1917—1920 tapahtumien satavuotismuistojuhlan viettoa?

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2011

Jussi Niinistö /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Niinistön /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 7/2011 vp:

Miten valtioneuvosto aikoo valmistella itsenäisen Suomen synnyn merkkipäivien 1917—1920 tapahtumien satavuotismuistojuhlan viettoa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Taustaksi tuon esille seuraavaa: Valtioneuvoston kanslia on vastannut aiemmin muun muassa Suomen itsenäisyyden 80-vuotis- ja 90-vuotisjuhlavuosihankkeista, niiden toteutumisesta sekä viimeksi Merkkivuoden 1809 valmisteluista ja kansallisesta toteuttamisesta.

Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhlakauden arvovaltaisen, yhteiskunnallisesti laaja-alaisen

valtuuskunnan tuli aikoinaan ohjata, valvoa ja päättää juhlavuoden suunnitelmista. Valtuuskunta esitti hankkeen loppumuistiossa kokemustensa perusteella tavoitteita tulevia juhlavuosia ajatellen. Ehdotuksen mukaan Suomi 100 -juhlavuoden toiminnalle tulisi luoda hyvissä ajoin selkeä projektiorganisaatio, jossa toiminta ja rahoitus olisivat samassa paikassa ja päätoimisen pääsihteerin apuna olisi tarpeellinen määrä projektityöntekijöitä. Tavoitteeksi esitettiin myös, että toimintalinjaukset ja keskeiset päätökset tekisi vain yksi toimielin: laaja-alainen tehtävään sitoutunut toimikunta.

Edellä esitetyt tavoitteet ovat kannattamisen arvoisia. Näin ollen seuraavan hallituksen on varauduttava esittämään eduskunnalle hankkeeseen riittävät määrärahat ja samalla määrättävä, mikä ministeriö hoitaisi Suomi 100 -juhlavuoden järjestelyjä.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 2011

Pääministeri Mari Kiviniemi

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 7/2011 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Niinistö /saf:

Hur kommer statsrådet att förbereda firandet av hundraårsjubileet med anledning av händelserna under märkesåren 1917—1920 då det självständiga Finland bildades?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Som bakgrund lyfter jag fram följande: Statsrådets kansli har tidigare bland annat ansvarat för jubileumsårsprojekten i samband med 80- och 90-årsjubileerna av Finlands självständighet och för att genomföra dessa, samt senast för förberedelserna och det nationella genomförandet av Märkesåret 1809.

Den auktoritativa och samhälleligt breda delegation som när det begav sig tillsattes för Fin-

lands självständighets 90-årsjubileumsperiod hade i uppdrag att leda, övervaka och besluta om planerna inför jubileumsåret. I projektets slutrapport presenterade delegationen utifrån sina erfarenheter några målsättningar inför framtida jubileumsår. Enligt förslaget bör man i god tid skapa en tydlig projektorganisation för verksamheten inför jubileumsåret Finland 100, där verksamheten och finansieringen finns på samma ställe och där en heltidsanställd generalsekreterare bistås av en behövlig mängd projektanställda. Som målsättning framfördes också att endast ett organ skulle dra riktlinjerna för verksamheten och fatta de centrala besluten: en kommission på bred bas som förbundit sig till uppgiften.

De ovan framförda målsättningarna är värda att understödjas. Följaktligen bör nästa regering bereda sig på att föreslå att riksdagen beviljar tillräckliga anslag för projektet och samtidigt bestämma vilket ministerium som åläggs att sköta arrangemangen inför jubileumsåret Finland 100.

Helsingfors den 30 maj 2011

Statsminister Mari Kiviniemi